

KURTULUŞ İSLÂM'DA!*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyenleri ve Ak-Radyo dinleyicileri! Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Tabii Ak-Televizyon derken, içim buruk olarak diyorum. Gâlibâ, istediğimiz canlılıkta, kuvvette, genişlikte yayın yapamıyor, bant yayınına inhisar ediyor diye duyuyorum. İnşâallah mâlî sorunlar, diğer sorunlar hallolur, elbirliği ile güzel eserler ortaya konur. Milletimize güzel hizmetler yapmak hususunda herkes elinden geleni ortaya koyar, himmetini eksik etmez inşâallah...

a. Peygamber Efendimiz'in Şefaati

Bugün sohbetime alacağım hadis-i şeriflerden birincisi, rahmetu'llâhi aleyh, cennetmekân Gümüşhânevî Ahmed Ziyâeddîn Hocamız'ın Râmûzü'l-Ehâdîs kitabınının 509 sayfasından. Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan Taberânî rivayet eylemiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.80, no:103: Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Mecmau'z-Zevâid, c.X, s.683, no:18511; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XIV, s.483, no:39115; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.111, no:26744.

يَدْخُلُ مِنْ أَهْلِ هَذِهِ الْقِبْلَةِ النَّارَ، مَنْ أَلَّ يُحْصَى
عَدَدَهُمْ إِلَّا أَهْلًا؛ لِمَا عَصَوْا أَهْلًا، وَاجْتَرَوْا عَلَى
مَعْصِيَتِهِ، وَخَالَفُوا طَاعَتَهُ. فَيُؤْذَنُ لِي فِي الشَّفَاعَةِ،
فَأُثْنِي عَلَى أَهْلِ سَاجِدًا كَمَا أُثْنِي عَلَيْهِ قَائِمًا
فَيُقَالُ: ارْفَعْ رَأْسَكَ، سَلْ تُعْطَهُ، وَاشْفَعْ تُشَفَّعْ

(طب. عن ابن عمرو)

RE. 509/2 (*Yedhulü min ehli hâzihi'l-kıbleti'n-nâre, men lâ yuhsî adedehüm illa'llâh; limâ asavi'llâh, ve'cterû alâ ma'sıyetihî, ve hâlefû tâatehû. Feyü'zenü lî fi'ş-şefâah, feüsniye ale'llâhi sâciden kemâ üsniye aleyhi kâimen feyükâl: İrfa're'sek, sel tu'tah, veşfa'tüşeffa'.*)
Sadaka rasûlüllah, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Çeşitli okuyuşlarımin sebepleri burada harekeler var, o harekelerin izahını yapacağım. Ben neden değişik okuduğumu söyleyeceğim.

Bu hadis-i şerifte bu ümmetten, yâni Ümmet-i Muhammed ki, Allah'ın en sevdiği peygamberinin, Habîbullah'ın, en büyük makâmın sahibi o ahir zaman peygamberi Muhammed-i Mustafâ'nın ümmeti ki, ümmet-i merhûmedir. Allah'ın rahmetine nâil olmuş bir ümmettir. Sevilmiş, methedilmiş, Tevrat'ta, İncil'de, eski mukaddes kitaplarda medh ü senâsı yapılmış bir ümmettir.

(*Yedhulü min ehli hâzihi'l-kıbleh, en-nâr*)
Maalesef bu ümmetten, bu kıblenin ehli olan, bu Kâbe-i Müşerrefe'ye teveccüh edip namaz kılan kişilerden oluşan ümmetin bazı fertleri cehenneme girer.” Bu kible, Mekke kıblesi, Kâbe kıblesi kimlerin kıblesidir?.. Müslümanların, Peygamber Efendimiz'e bağlı olan insanların kıblesidir. Bu kıblenin ahalisi, ehli arasından bazı kimseler cehenneme girer ki, (*men lâ yuhsî adedehüm illa'llâh*) miktarlarını Allah'tan başkası bilmez.”

Bir sürü insan, bu ümmetten olduğu halde, o Peygamberin ümmeti olduğu halde. Kur'an ehli, kible ehli olan bu güzel Ümmet-i Merhume'nin bir mensubu olmasına rağmen, cehenneme girer. Ne sebeple?.. (*Limâ asavi'llâh*) “Allah'a âsî oldukları için; (*ve'cterû alâ ma'siyetihî*) Allah'a isyan etmeye cür'etkârlıklarından, kalkıştıklarından dolayı; (*ve hâlefû tâatehû*) Allah'a ibadet ve tâate muhalefet ettiklerinden, aykırı hareket ettiklerinden dolayı...” Yâni, tâat etmeyip tâatin gayri iş yapmalarından cehenneme girerler.

Bu kible ehli olan ümmetten, adetlerini Allah'ın bildiği kimseler, o kadar sayıda insanlar, Allah'a asi olduklarından, günahlara kalkıştıklarından, giriştiklerinden –ne cür'etle, ne cesaretle giriyorlarsa–ve Allah'ın tâatine muhalefet ettiklerinden, Allah'a itaat etmeğe, ibadet etmeğe dik çıktıklarından, karşı geldiklerinden, aykırı gittiklerinden dolayı cehenneme girerler.

(*Feyü'zenü lî fi'ş-şefâah*) “Şefaata etme hususunda bana izin verilir.” İzni veren kim?.. Allah... Peygamber Efendimiz *Şefîü'l-ümme*'dir, sıfatlarından bir tanesi ümmetin şefaataçisidir. *Şefî'*, çok fazla miktarda şefaata eden demek; *şâfi'* kelimesinin mübalağası.

Peygamber Efendimiz şefî'dir ve müşeffa'dır. Yâni, şefaata ettiğî zaman, şefaatine itibar olunan bir şefaataçidir. Sözü dinlenmeyen, kulak asılmayan, teveccüh edilmeyen bir şefaataçî değildir. Şefaati makbul olan, kendisine şefaata müsaadesi lütfedilen peygamberdir. “Şefaata etme konusunda bana izin verilir. (*Feüsniye ale'llâh*) Ben Allah'a hamd ü senâlar ederim.”

Biliyorsunuz, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne dualarımızda, münâcaatımızda, namazımızda, her türlü işte Allah'ın adıyla başlamak, Allah'a hamd ü senâlar etmek İslâm âdâbındandır ve Allah sever. Allah'ın en sevdiğî kullar *hammâd* kullardır, Allah'a çok hamd eden kullardır:²

نَأْفِضِلْ عِبَادِ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، الْحَمَّادُونَ

(طب. عن عمران بن حصين)

RE. 116/6 (*İnne efdale ibâdi'llâhi yevme'l-kıyâmeah, el-hammâdûn*) [Kıyamet gününde Allah'ın kullarının en fazîletlileri çok hamd edenlerdir.] buyruluyor.

² Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.124, no:254; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.458, no:6414; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.196, no:6110.

Şimdi bana telefon açıyorlar, mektup yazıyorlar, faks çekiyorlar:

“—Çocuğumuz oldu, adı ne olsun?” filân diye soruyorlar.

Ben de düşünüyorum, hangi isimleri vereyim diye. Bir de daha önce verdiğimiz isimlerden farklı olsun istiyorum. Bu *Hammâd* ismi de çok güzel bir isimdir.

Hammâd ne demek?.. Allah’a çok hamd eden demek.

Peygamber Efendimiz Allah’a çok hamd ü senâlar edecek. “Onun yüce sıfatlarını, Esmâ-i Hüsnâ’sını anarak, o güzel edebiyle, o sevimli haliyle, edebli haliyle medh ü senâlar edecek. (*Sâciden*) Cenâb-ı Hakk’a secde etmiş bir vaziyette, (*kemâ üsniye aleyhi kâimen*) ayakta ona medh ü senâlar, hamd ü senâlar ettiği gibi.”

Demek ki, bir miktar öyle secde ederek, bir miktar ayağa kalkarak, hamd ü senâlar ederek, Esmâ-i Hüsnâ’yı anarak dua eder. Hani:

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا

(الأعراف: ١٨٠)

(*Ve li’llâhi’l-esmâü’l-hüsnâ fed’ühü bihâ*) [*Esmâü’l-hüsnâ*, en güzel isimler Allah’ındır. O halde, ona o güzel isimlerle dua edin!] (A’raf, 7/180) diye, Kur’an-ı Kerim’de de bildiriliyor.

Tabii, Allah kendi güzel sıfatlarının idrakini, bilinmesini, onların söylenmesini seviyor. Kulunun böyle hareketinden razı oluyor, hoşnut oluyor. Bunu da zâten çok iyi bilen ve bize öğreten Peygamber Efendimiz.

Secde halinde hamd ü senâlar eder:³

أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى، إِذَا كَانَ

سَاجِدًا

(طب. عن عبداهلل بن مسعود)

(*Akrabü mâ yekûnü'l-abdü mina'llâhi teâlâ, izâ kâne sâcidâ*) “Kulun Allah’a en yakın olduğu hal secde halidir.” buyrulmuştur.

³ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.X, s.79, no:10014; Bezzâr, *Müsned*, c.IV, s.330, no:1524; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.VI, s.384; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Müslim, *Sahîh*, c.I, s.350, *Salât* 4/42, no:482; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.294, no:875; Neseî, *Sünen*, c.II, s.226, no:1137; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.421, no:9442; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.254, no:1928; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.395, no:969; İmam Şâfiî, *Müsned*, c.I, s.41, no:165; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.XII, s.12, no:6658; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.110, no:2517; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.I, s.242, no:723; Tahavî, *Şerh-i Mâânî*, c.I, s.234, no:1308; Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, c.VII, s.373, no:1529; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.II, s.274; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.498, no:1856; Ebû Hüreyre RA’dan.

İbn-i Sa’d, *Tabakât*, c.II, s.255; Zehebî, *Tezkiretü’l-Huffâz*, c.III, s.909; Hz. Aişe RA’dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VIII, s.78; Üsâme ibn-i Zeyd RA’dan.

Keşfü’l-Hafâ, c.I, s.180, no:497; RE. 79/6.

Ondan sonra, ayakta hamd ü senâlar eder.

(*Feyükâlû*) “Ondan sonra, bana denilir ki...” kim diyecek?. Tabii Cenâb-ı Hak... Secde etti, ayağa kalktı, hamd ü senâlar etti. O zaman kendisine denilecek ki: (*İrfa’ re’seke*) “Başını kaldır! (*Sel tu’tahû*) Sen iste, istediğın sana verilecek!” Yâni, “Ben istediğini sana ihsan edeceğım, sana vereceğım! Dile benden ne dilersen; dilediğini vereceğım! Başını kaldır ey Rasûlüm!” diye Allah-u Teâlâ Hazretleri istediğının verileceğini müjdeleyecek.

(*İşfa’*) Burada *eşfa’* gibi hareke konmuş. İnşâallah bu *Râmûz’u*, hareketlerini güzelce düzenleyerek, yeniden basmak nasib olur. Öyle bir arzumuz var. Allah ömür verir, kudret verir, imkân verirse, yaparız, düzeltiriz.

(*İşfa’ tüşeffa’*) “Sen kimlere şefaât etmek istiyorsan söyle; şefaatin kabul olunacaktır, şefaatine itibar olunacaktır. Yâni, şefaât ettiklerini affedeceğım ey Rasûlüm!” denilir bana, diyor Peygamber Efendimiz. İstikbale ait, kıyamette olacak, mahşer yerinde, mahkeme-i kübrâda olacak bir hadiseyi önceden haber veriyor.

Tabii baş tarafı dehşetli, korkutucu, üzücü olarak başladı. Yâni, bu ümmetten bazı insanlar maalesef, Allah’a isyan ettikleri için, âsî oldukları için, günahlara daldıkları için, Allah’a ibadet ve tâati yapmayıp, bu duruma muhalif hallerle yaşadıkları, işler yaptıkları için cehenneme gidecekler. Çünkü Allah’ın

adalet-i ilâhiyyesi vardır. Adaletinin iktizâsı, iyi işler yapan kulları mükâfâtlandırır; kötü işler yapanları cezalandırır. Bu dünya imtihan dünyasıdır. Herkesin bunu bilmesi lâzım; ayağını denk alması lâzım, günahlardan sakınması lâzım!..

Günahların hepsi zâten pis, çirkin şeyler, âdâba aykırı şeyler, topluma zararlı şeyler.. Kişinin sağlığına zararlı, aileye zararlı, her şeye zararlı olduğundan, Allah yasaklamış.

قُلْ إِنَّ أَهْلَ الْيَمْرِ بِالْفَحْشَاءِ

(الأعراف: ٢٨)

(*Kul inna'llàhe lâ ye'müru bi'l-fahşâ'*) “Allah kötü şeyleri kullarına emretmez, şânından değildir.” (A'raf, 7/28) Neyi emretmişse, emrettiği şeylerin hepsi güzeldir, iyidir, faydalıdır. Neylerse güzel eyler, işledikleri güzeldir; ne emretmişse, o da güzeldir.

Bazıları bunu idrak edemiyorlar. Bazıları İslâm'ın güzelliğini anlayamıyorlar. Allah'ın emirlerinin hikmetlerini, toplumu kurtarıcı reçeteler olduğunu, ne kadar güzel ilâçlar olduğunu, ne kadar müessir, tesirli, hemen şifa verecek ilaç olduğunu anlayamıyorlar.

Türkiye kurtulsun!.. İç borçlar şu kadar trilyona ulaşmış, dış borçlar şu kadara çıkmış, şöyle kötü, böyle kötü... Kurtulur mu bu ülke?.. Kurtulur.

Bu ümmet kurtulur mu?.. Kurtulur. Nasıl kurtulur?.. Dürüst, dindar, Allah'tan korkan, namuslu, çalmayan, çırpmayan, rüşvet yemeyen, hakkı işleyen, hakkı söyleyen insanlar söz sahibi olursa, kurtulur. Geri ülke de olsa, fakir ülke de olsa, onlar söz sahibi oldu mu ilerler.

Osmanlı Devleti bir küçücük uç beyliği iken, "Hadi bakalım, siz şu yaylalarda hayvanlarınızı otlatın!" diye bir kabile olarak, bir aşiret olarak gelmişken Anadolu'nun Söğüt, Domaniç yaylalarına; Kütahya, Tavşanlı taraflarına; İnegöl'ün güneyindeki dağlara... Sonra Cenâb-ı Hak dindarlıkları, ihlâsları, samîmiyetleri dolayısıyla mükâfâtlandırdı, mükâfâtlandırdı, dünyanın en uzun ömürlü, en geniş ülkelere yayılmış büyük devletlerinden birisi oldu ve adaletle hükmetti.

O yıkıldıktan sonra, onun ülkelerinde onun temin ettiği huzur, sükûn, tatlılık, geçim hâlâ sağlanamıyor. Onun gitmesine çalışanların hiçbirisi kâr etmedi, hepsi zarar etti. Gittiği yerlerde de huzursuzluk dâimâ devam ediyor; hem Ortadoğu'da, hem Balkanlar'da, hem Kafkasya'da... Onlar nereye gittiyse huzur götürmüşler.

Bunun kıymetini bilenler var, bilmeyenler var, düşmanlar var, aksini söyleyenler var... Hattâ o mübarek şehidlerin, gâzilerin evlâtlarından dedelerinin kıymetini bilmeyen, başkalarının iftiralara aldanıp da dedelerine söğüp sayan, onları kötü görenler var...

Basîreti kapalı olduktan sonra bir insanın, anlatamazsınız. Meselâ, dünya yuvarlak dediğiniz zaman, cahil bir insan, “Yuvarlak olsa, dönüyor olsa ben de şöyle olurum, böyle olurum...” diye dünyanın yuvarlaklığını anlayamaz, düz sanır. İslâm onlara gerçekleri anlatıncaya kadar, Avrupalılar uzun zaman dünyayı tepsi gibi sanmışlar.

Bunları bilmeyenler İslâm’ı çağdışı sanıyor, kötü sanıyor, İslâm’ın ahkâmının, Kur’an’ın ahkâmının güzelliğini anlayamıyor. Amerika’ya gidiyor, Avrupa’ya gidiyor; sonra bakıyor ki Amerika, Avrupa Osmanlıyı taklit ediyor; Kur’an’ı dikkatle okuyor, istifade

ediyor, bazıları müslüman oluyor. O zaman ayıkabilirse, biraz uyanıyor, baygınlığından ayılıyor, gafletinden kalkıyor. “Haa, ben ecdadımızı anlayamadım!” filân diyor.

Söylüyoruz, anlatamıyoruz. Bizim kardeşlerimizden yönetimde görev almış oldu geçtiğimiz yıllarda, cennetmekân Hocamız’ın zamanında... Hangi dairenin başına geçmişse dürüst insanlar, o dairenin bütçesi düzeldi, zarardan kâra geçti. Hep iyi şeyler oldu, hiç olumsuz şeyler olmadı. Hepsinin misalleri var... Sümerbank’ın, daha başka devlet teşkilatlarının, ondan sonraki hallerinin ondan öncekiyle farkı gün gibi ortada...

Yâni, Türkiye’yi de, dünyayı da, insanlığı da, çağı da kurtaracak olan İslâm’dır, imandır. Anlayana, ilacın kıymetini bilene ne mutlu!..

Ama bazı mecnunlar ilacın şişesini kırıyor, hapı atıyor, doktora karşı geliyor. Doğru sözü kabul etmiyor. Doktorun nasihatlerini dinlemeyen nasıl iyi olacak?..

O zaman tabii hastalıklar artıyor, ilerliyor. Ah-lâk olmayınca, Allah korkusu olmayınca insanların nasıl kardeş yapacaksınız? Osmanlı kardeş olarak kaç asır beraber yaşatmış, sen yaşatamıyorsun... Neden?.. O kardeşliğin temellerini düşünmüyorsun, temellerini kurmamışsın, ondan.

Şimdi başı böyle başlıyor. Allah'a isyan ettiğinden, günahlara cür'etle, cesaretle daldığından, Allah'a ibadet ve tâate muhalefet ettiğinden cehenneme girecekler. Yarısı böyle bir korkutucu bilgi; ama öbür yarısında da Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Bana şefaathakki verilecek, şefaath için izin verilecek. Ben de secde edeceğim, ayakta duracağım, hamd ü senâlar edeceğim; yalvaracağım, dua edeceğim, münâcaat eyleyeceğim... Ondan sonra da Allah-u Teâlâ Hazretleri: ‘Ey Habîbim, başını kaldır, ne istiyorsan iste; istediğın verilecektir. Kime şefaath edeceksen şefaath eyle; şefaathın kabul olunacaktır, şefaath ettiğın kurtulacaktır.’ buyuracak.”

El-hamdü li'llâh, eş-şükrü li'llâh, el-minnetü li'llâh... Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi Peygamber Efendimiz'in sevgisine, şefaathine erenlerden, cennete girenlerden eylesin... Tabii bir kısmı

hesapla girecek, bir kısmı hesaba lüzum kalmadan bi-gayr-i hisâb cennete girecek; Mevlâmız bizi onlardan eylesin...

Neden?.. Çünkü, defterin açılıp, ayıpların günahların ortaya saçılması kimsenin hoşuna gitmez. “Settar ismiyle Allah ayıplarımızı örterek, kimseye bildirmeden cennete dâhil etsin!” diye herkes temenni eder. Allah bi-gayr-i hisab cennete dâhil eylesin...

Tabii bir kısmı da, defterler açılacak, sevaplar günahlar tartılacak; öylece sevapları üstün olduğu için cennete girecek. Bir kısmı da günah işlediğinden –mü’min olduğu halde, ehl-i kible olduğu halde, bu dinini mensubu olduğu halde– cehenneme girecek. Onlar için de Allah Peygamber Efendimiz’e şefaât izni veriyor. O da af dileyecek, Cenâb-ı Hak onun duasını kabul edecek, cehenneme girenler de, sonradan cehennemden kurtulacaklar.

Ama Peygamber Efendimiz bir başka hadisinde ihtar etmiş, ben onu size defalarca sohbetlerimde yeri geldikçe söyledim; diyor ki:

“–Sakın cehenneme düşmemeye gayret edin! ‘Düşsem de, nasıl olsa mü’min olduğum için Rasûlüllah bana şefaât edecek de, ben de çıkacağım.’ diye düşünmeyin! Çünkü cehenneme bir düşen, ahkâben kalacak; yâni ömürlerce, hukublarca kalacak.”

Hukub seksen küsur sene... Cehenneme bir düşen 240-250 sene kalacak. Hemen böyle düşer düşmez çıkmak yok!..

Bir de Peygamber Efendimiz, bu 250 senenin de o kadarla kalmadığını bildiriyor. Ahiretin bir gününün, dünyanın günlerine göre bin yıl gibi olduğunu söylüyor. O zaman bir senesi 365 bin sene ediyor. 250 senenin her günü 365 binle çarpılırsa, ne kadar uzun zaman cehennemde kalacağı anlaşılıyor.⁴

Cenâb-ı Hak bizi lütfuyla, keremiyle bi-gayri hisâb cennete girenlerden eylesin... Habîb-i Edîbine komşu eylesin...

b. İmanı Korumak Önemli!

Yarısı tehditli, yarısı müjdeli bir hadis-i şerif. Tabii Peygamber Efendimiz'in şefaatine ermeye çalışmak lâzım! Ve tabii imanı kaptırmamak, göğüsten çaldırmamak, kalpten kaçirttırmamak lâzım! Şimdi insan mü'min gider gider, ondan sonra bir gazete haberi, bir akılsız, dinsiz kimsenin yazısı, bir kötü film, komünist ülkede çevrilmiş bir film, bir müstehcen olay... derken bir kayar ayağı, bir sapıtır. "Aaa, bu adam ne idi, ne oldu?.. Bu kadın ne idi, ne oldu?.." der çevresindeki herkes, hayret eder. Öyle iyi gidip dururken ayağı bir kayar, uçuşuma yuvarlanıy gider, cehenneme gidebilir.

⁴ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.358, no:7029; İbn-i Hacer, *Lisânü'l- Mîzân*, c.III, s.106, no:350; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan. *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.725, no:18632; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XIV, s.633, no:39543; RE: 456/3.

İmanını da kaybeder. İmanı kaybetti mi zaten, artık cehennemden çıkmak yok... Mü'min olarak yaşamak, mü'min olarak ölmek önemli! İmanı korumak en önemli!..

Suudi Arabistan'a gidiyorsunuz; vaizler camilerde kalkıyorlar, hacılara nasihat olsun diye konuşmalar yapıyorlar. Diyorlar ki:

“—En önemli şey iman!..”

Doğru, biz de onu söylüyoruz. Önce imanı kurtarmak diyoruz, alimlerimiz öyle diyor, şeyhlerimiz öyle diyor. Mürşid-i kâmillerimiz, bu kitapları yazan büyüklerimiz, sâlihlerimiz, “Önce iman!” diyor. İman kurtulmadıktan sonra, iman gittii mi, dünyanın fânî lezzetleri çok çabuk geçer, zevkler çabuk biter. Ömür tükenir, vücut yıpranır, ihtiyarlar, ölür gider insan... O zaman ahirette ebedî felâket, iman olmadığı zaman...

Onun için imanın korunması en önemli... İmanın korunması için de ne yapmak gerekiyorsa, yapmak lâzım! İman insanın kalbinde bir meş'ale gibi devamlı yanmalı, hiç sönmeden yanmalı... İman söndü mü, ebedî mahrumiyet... Allah korusun..

Tabii etrafımızdaki şartlar da maalesef hürriyet olduğundan... Aslında bana kalsa, ben kötülere hürriyeti uygun görmüyorum. Hiç bir toplum kötülüğe hürriyeti tasvib etmez de, “Sade sen mi?” diyebilir bu sözü duyanlar. Birçok kötülüklere ceza yazılmıyor ki... İslâm'ın kötü

dediği birçok şeye bugün modern toplumlar ceza yazmıyor. Kötülük olduğunu bilse bile, toplumla baş edemediği için ses çıkartmıyor.

Ama İslâm toplumla baş etmeyi, etmemeyi düşünmüyor, zararlı olan şeyi yasaklıyor. İçki yasak... Bunun birası, rakısı, votkası, şarabı, şusu busu, hepsi yasak. İçkinin kötülüğünü bizim toplumumuz da söylüyor, 20. Yüzyıl'da Amerika da söylüyor, Avustralya da söylüyor, Fransa da söylüyor, Türkiye de söylüyor... Amma hem devlet tarafından tesis edilmiş ve çalıştırılmakta olan içki fabrikaları var, hem de çok büyük miktarda içki içiliyor.

Halkımız müslüman, %99'u müslüman ama korkunç miktarda içki içiliyor, yâni dinlenmiyor. İçkinin faydalı olduğunu söyleyen kimse çıkmaz. Bu meret zararlı diye hepsi söylüyor. Sarhoşların yanına git, ne kadar güzel nasihatler duyarsın. Meyhaneye git, bir otur, bandı al yanına, seslerini, sohbetlerini kaydet; ne güzel sözler söylerler:

“—İşte şu merete bir alıştık, bir türlü kurtaramıyoruz kendimizi... Aman kardeşim, sen içme!” vs. diye kim bilir neler söylerler.

Profesörler söylüyor, toplantılarda söyleniyor. Hattâ alkolü az olduğu için, bazılarının savunmağa kalktığı biranın kötülükleri anlatılıyor. Bilmem Gülhane Askerî Tıp Akademisi'nde toplantı olmuş, generaller, paşalar toplanmışlar; gazeteler yazıyor. İşte, “Az alkollü denilen şeyin de şu zararı var, bu zararı var...” diye ortaya koymuşlar.

Hep söyleniyor, Avrupa’da söyleniyor. Avrupa’da meselâ, domuz etinin ne kadar zararlı olduğunu radyolarda, televizyonlarda söylüyorlar; ama hem kesimine, hem üretimine, hem de yenilmesine devam ediyorlar. Halbuki bir şeyin kötü olduğu belli olunca, vaz geçilebilmeli!..

Doktor diyor ki:

“—Tuzlu yeme, tuzlu yersen tansiyonun artar, damarın çatlar, felç olursun...”

Çeşitli şeyler söylüyor; adam tuzlu yemeğe devam ediyor. Sen bilirsin kardeşim, doktor yeme dedi. Ondan sonra işte şu hastalık, bu hastalık... Çok yağlı yeme, çok şekerli yeme... Yâni, helâl şeyin de belli bir ölçüde yenmesi lâzım! Fazlası zararlı olabiliyor.

Millet zararlıyı bildiği halde içiyor. Sigaranın kötü olduğunu herkes biliyor havaalanlarında, hastanelerde duvarlarda levhalar var, görüyorsunuz. Ama doktor bile içiyor. Hastanenin başhekimini bile yanına gittiğin zaman sigara ikram ediyor. Ben hayret ediyorum.

İnsan yanlış olduğunu bildiği bir şeyi yapmamalı, okadar basit... Ama insanoğlu bir acaib mahlûk, hepimiz acaibiz yâni... Allah bizi düzenli, istikrarlı, kale gibi sağlam, kural sahibi, prensip sahibi, akli başında, mantıklı yaşayan, akıllı mantıklı işler yapan, topluma faydalı olan, kendi vücudunu koruyan insanlar eylesin...

Bunlar önemli, herkes bunları biliyor;

“—Tamam hocam, haklısın, aslan hocam, kaplan hocam...” diye bir de bizi teselli etmek için tatlı sözler söylüyor; bildiğine devam ediyor.

Kardeşim, sen bana o tatlı sözleri söyleme, şu sigarayı bırak! Şu içkiyi bırak, şu kumarı bırak!.. Bunların hepsi kötü... Ama serbest... Kötü olduğu bilindiği halde kanunlara göre serbest... Yasaklanmamış, oynanıyor.

Nâmahreme bakmak doğru değil, gayri meşrû, nikâh dışı yaşam doğru değil... Kanunlar söylüyor ama, uygulama öyle değil... Çeşit çeşit şeyler olabiliyor.

İslâm böyle ikili şeyi, ikiyüzlülüğü sevmiyor. Yasaksa, bırakılacak; sevapsa, yapılacaktır... İslâm mantıklı ve istikrarlı, düzenli ve anlamlı ve uyumlu bir sistem, teşkilât... Böyle bir tarafı öbür tarafına ters düşmüyor. Bir tarafta bir şey söyler, öbür tarafta aksini yapar; böyle şey İslâm’da yok...

Sevgili kardeşlerim, o halde ne yapmalıyız?.. Cehenneme düşmemek için Allah’ın emirlerini tutmalı, Allah’ın emirlerinin aksini yapmamalıyız. Günahlara paldır küldür, cesur cesur, “Nasıl olsa Allah affeder!” gibi çeşitli uyuşturucu felsefelerle dalmamalıyız. Cehenneme bir düştü mü, insan milyonlarca sene azab göreceğini, yanacağını bilsin...

c.Sàlih İnsanların Azalması

İkinci hadis-i şerif. Ramhürmüzî, Mirdas RA'dan rivayet etmiş. Taberâni'de benzeri rivayetler de var. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁵

يَذْهَبُ الصَّالِحُونَ أَصْلَفًا، أَوَّلُ فَأَوَّلُ، حَتَّىٰ أَلَّ
يَبْقَىٰ إِلَّا حُثَالَةٌ كَحُثَالَةِ التَّمْرِ وَالشَّعِيرِ، أَلَّ

يُبَالِي أَهْلَهُ بِهِمْ

(الرّمهرمزي عن مرداس)

RE. 509/6 (*Yezhebü's-sàlihüne eslâfen, el-evvelü fe'l-evvelü, hattâ lâ yebkà illâ husâletün kehusâleti't-temru ve's-ş-şai'r, lâ yübâli'llâhu bihim.*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

Bu ikinci hadis-i şerif de ümmetin devrinin sonu geldiği zaman, dünyanın sonu yaklaştığı zaman, ahir zamanda durum ne olacak diye, SAS Efendimiz'in istikbale ait söylediği bilgilerden, uyarılardan birisi... Diyor ki Peygamber Efendimiz:

⁵ Taberâni, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.299, no:709; Kudâi, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.355, no:607; Şeybânî, *el-Ehad ve'l-Mesânî*, c.IV, s.333, no:2368; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.390, no:2719; Ramhürmüzî, *Emsâlü'l-Hadîs*, c.I, s.125, no:90; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1002; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.III, s.195; Mirdas el-Eslemî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.287, no:31191; *Câmiü'l-Ehadîs*, c.XXIV, s.116, no:26752.

(*Yezhebü's-sàlihûn*) “Sàlih insanlar gidecek.”
Sàlih ne demek?.. Uygun, iyi, her işi Allah'ın emrine, Peygamberin sünnetine, Kur'an'ın ahkâmına uygun yapan, kulluğa uygun hareket eden, Allah'ın beğendiği iyi kul demek. (*Eslâfen*)
“Halef selef, nesil nesil sàlihler gidecekler, ondan sonra ötekiler gidecek.” Sàlihler azalıyor, toplum fenâ... Toplumu temizleyen, toplumun tutamağı, toplumun ümidi, topluma Allah'ın rahmetinin gelmesinin sebebi olan iyi insanlar gidiyor; bu çok fenâ... Neye benzetebiliriz?..

Meselâ; kapalı bir yerde, havadaki oksijen kullanılacak, kullanılacak, azalacak... Sonra ne olur?.. Garaj meselâ... Adam arabasını çalıştırıyor, arabanın içinde duruyor. Oksijeni bu motor çekiyor, yanmalarla oksijen bitiyor garajda... Arabanın egzozundan çıkan gazlar, karbon monoksit, yavaş yavaş insanı öldürüyor. Yâni, zehirli gazların çoğalması, oksijenin azalması, sonunda ölümle sonuçlanıyor.

Bunun gibi, dünyada sàlih insanlar azalacak. Halef, selef, nesil nesil, birer birer, tabaka tabaka gidecekler. Bu, “Eyvah, oksijen bitiyor!” demek, zehirli gazlar artıyor demek. Ortam yaşanamaz duruma geliyor demek...

Sonra, iki rivayet var da, ikisindeki kelimeleri söyleyeceğim: (*Hattâ lâ yebkà illâ kehusâleti't-temri veş'şâîr*) *Husâle*, noktasız *hà* ile, peltek se ile; arpanın ve hurmanın dış tarafındaki kabuk kısmı. “İnsanların öz kısmı değil de, böyle kabuk kısımları kalır.” Meselâ hurmanın, arpanın içi yenilir. Meyvaların kabuğu ayıklanır, soyulur, içi

yenilir. Geride kalanlar arpanın, hurmanın kışırını gibi, kabuğu gibi yığınla içi boş şeyler.

(*Lâ yübâli'llàhu bihim*) “Allah onlara aldırılmaz, kıymet vermez.” Yâni, duasını kabul etmez, felâkete uğrasa imdadına yetişmez; korumaz, kollamaz, başarıya ulaştırmaz. Neden?.. Kışır gibi, ot gibi, saman gibi değersiz kabuk kısmı kaldı, öz kısmı gitti.

Asıl Allah'ın sevdiği mübarek insanlar, sâlihler gider gider, toplumlarda kötüler kalırsa kıyamet kopar. Felâket olur. Allah artık onların dualarına da aldırılmaz, topluca felâketler yağar.

Onun için, bence sâlihlerin sayısının çoğaltılması amaç olmalı!..

“—Sâlih insanlar, dürüst insanlar, haram yemeyen insanlar, kimseye kem gözle bakmayan insanlar, kimseye kötülük yapmayan insanlar, herkese iyilik yapan mübarek insanlar, nurlu insanlar, ak sakallı insanlar, kale gibi sağlam, mert insanlar, çalışkan insanlar, cesur insanlar, fedâkâr insanlar, hayırhah insanlar, hayırsever insanlar nasıl çoğalır?.. Bunların artması nasıl olur hocam?” diye sorular yağmalı!..

Hattâ meclislerde bunlar konuşulmalı! Millî Eğitimin ana amacı, böyle iyi insanların yetiştirilmesi olmalı!..

“—Hocam, sanki öyle değil mi?” diyebilir, şimdi dinleyen birisi. Ben üniversite profesörüyüm. Millî Eğitim komisyonlarında da çalıştım. Devlet

Planlama'nın beş yıllık kalkınma planlarının eğitim bölümlerinin hazırlanmasında da çalıştım. Herkes aynı lafı söylüyor ama, diken ekersen, diken ektiğin yerde buğday bitmez ki!.. Deve dikenini ekilen yerde, deve dikenini olur. Millî Eğitim'in ana hedefleri doğru tesbit edilmeli!

Meselâ biz:

“—İnanan insanların adedi artsın da, dürüstlük çoğalsın!” diyorduk.

Muhaliflerimiz vardı, mücadele ettiğimiz kimseler vardı. Onlar da inanan insanların yetişmesini, gelişmesini sağlayacak müesseseleri kırıp-tırmağa, kesmeğe, engellemeğe çalışıyordu.

O bakımdan, aziz ve sevgili kardeşlerim, sâlihlerin artması için, aklı başında feylesof insanların, hakîm insanların, bilgin insanların böyle karar vermesi lâzım! Bunları herkes bilemez. Toplumları tanıyan, batıyı bilen, doğuyu bilen insanların karar vermesi lâzım!

Razıyım; çağıralım Avrupa'nın büyük ahlâkçı düşünürlerini, onlara hazırlatalım! Neler diyecekler bakalım?.. Kendi ülkelerinde ben görüyorum, işte bakın, dine imana o kadar büyük kıymet veriyorlar ki!.. Bilmiyorlar mı inançlarında hurafeler olduğunu; biliyorlar. Yaptıklarının hepsinin akla mantığa sığmadığını kendileri ifade ediyor. Ama niye o eğitimi destekliyorlar? Niye dış ülkelere onu yaymağa çalışıyorlar?..

Meselâ, şimdi bu benim bulunduğum Avustralya'nın kuzeyinde Endonezya'da, Yeni Gine'de, iki yüz kişiye bir misyoner düşecek kadar yoğun bir misyoner göndermişler, hristiyanlaştırmak için... Herkes harıl harıl niye hristiyanlaştırmağa çalışıyor?.. Ondan fayda umuyor, o zaman o vahşi kabilelerin biraz hizaya geleceğini düşünüyor. Söz dinleyeceğini, adam olacağını, tahsil göreceğini düşünüyor. Eski haliyle, yamyamlığıyla kalırsa, iyi olmayacağını düşünüyor.

Bizim dinimiz akıl mantık dini, bunu herkes söylemiş. Devletin en yüksek kademesinden en aşağısına kadar herkesin zamanı gelince söylediği sözler. Bunların bir koleksiyonu yapılabilir, duvarlara yazıları yazılabilir. Besbelli bir şey... Ama, böyle düşünen insanlar ayarlamazsa millî eğitimi, o zaman sakat eğitim olur. Sakat eğitimin sonucu da, anarşi olur, terörizm olur. Yâni, yetiştirdiğin insan devlete millete faydalı olmaz, zararlı olur. Neden?.. Ayar yanlış, makina yanlış çalışıyor, ondan dolayı oluyor, aziz ve sevgili kardeşlerim!

Buradan sâlih insanların arttırılması, azaldıkça üzölmek gerektiği; çocuklarımızı sâlih insan yetiştirmeğe çalışmak gerektiği ortaya çıkıyor. Şimdi ben burada kardeşlerime bakıyorum, bu yabancı diyarda çocuklarını müslüman, mütedeyyin yetiştirmeğe muvaffak olmuş iyi kardeşlerim var. Hoşuma gidiyor onları gördükçe... Sabah namazında bakıyorum karşımda, uykusunu feda etmiş küçücük küçücük

çocuklar var. Namazdan sonra geliyorlar, elimi öpüyorlar; çok seviniyorum.

Neden?.. Babası namına seviniyorum, çocuk namına seviniyorum. Çünkü, buradaki ortam müslüman bir ülke ortamı olmadığı halde, çocuklar namazlı niyazlı yetişebiliyor. Bir de çağın bilgilerini alarak yetişecek. Al sana sâlih, pırıl pırıl bir evlât, hayırlı bir evlât, hayırlı bir nesil...

Bu dış ülkelerde yaptığımız faaliyetler de önemli... Çeşitli yerlerde çeşitli hayır sahiplerinin buna benzer işler için, iyi insan yetiştirmek için kurduğu müesseseler çok önemli... Bunlar doğru adımlar. Bunların aksini yaparsan, “Bırak yâ, serbest olsun, çocuk istediğini yapsın!” dersen, olmaz. Kendi bildiğine giden şaşırır. Öyle kendi bildiğine gitmek yok... Hayatı bilen, hem de en doğru bilen, hem de uluslararası alanda sivrilmiş büyük insanların gösterdiği hedefleri hedeflemek lâzım, öyle yetiştirmek lâzım!..

Avrupa’ya seyahat ediyor karayoluyla bizim tırcılarımız, Allah yardımcıları olsun... Romanya’dan geçiyorlar, Macaristan’dan geçiyorlar, Bulgaristan’dan geçiyorlar. Bulgaristan’da bir millî maç olmuş; bizim Mercedes’li, BMW’li sporseverler kalkmışlar, gitmişler, maçı seyretmişler. Çıkmışlar dışarı, bakmışlar bilmem 20-30 tane kıymetli araba, Mercedes, BMW yok... Onlar oraya misafir gittiler, park edilen yerlerden bu arabalar nasıl çalınıyor?.. Komünizm, “Din afyondur!” dediği için, insanları dinden

imandan mahrum yetiştirdiği için, başarısız oldu. Toplum da başarısız, toplum da yaşanmaz bir toplum... Geçemiyorsunuz; geçenler çok sıkıntılılar çekiyorlar, çok acaip şeylerle karşılaşılıyorlar.

Tabii ben, sadece Bulgaristan'ı suçlamıyorum. Bizim Türkiye'de de benim arkadaşlarımdan birisi söyledi. Karayoluyla Antalya'dan Adana'ya geçerken, yolunu kesmeye kalkmışlar, tabanca çekmişler, Suud plakası var diye... Halbuki arkadaşımız Konyalı, Beyşehirli... Mercedes arabasını durdurmaya çalışmışlar; o da gazlamış, ellerinden kurtulmuş, Adana'ya zor gelmiş. Suudlu diye, yabancı plakalı diye, tabanca tehdidiyle kenara çekip soyacaklar.

Ben sırf Bulgaristan'ı, Macaristan'ı Romanya'yı suçlamıyorum, bizde de oluyor. Eğitim yapmadığın zaman bu işin şakası yok, ahlâk gidiyor; düzen de gidiyor, huzur da gidiyor.

Şimdi burada Avustralya'da gelseniz, görseniz, çok ibretli şeyler var... Dağın başında, ormanın içinde adam ev yapmış, hiç korkmadan yaşıyor. Ben böyle hayretle bakıyorum. Türkiye'de şehrin içinde insan korkuyor, "Acaba bir şey olur mu?" diye.

Neden anarşi çıkmış, terörizm çıkmış? Niye çıktı?.. Bu terörizme kimler kayıyor, neden kayıyor?.. Bunu tahlil etmek lâzım! Bir istatistik yapıldı mı, niye saklanıyor halktan bu öldürülenlerin aileleri, eğitim durumları...

Bilmem Ortadoğu'dan mezun falanca, Tokat'ın bilmem neresinde üç kişi kıstırıldı, öldürüldü. Bu Ortadoğu'ya kadar çıkmış ama, maddî eğitim vermek bir şey değil. Cahil bir millete okuma yazma öğretilsen, okuma yazma bilen bir cahil millet elde edersin. Cahillik okuma yazma öğrenmekle izale olmaz, arif olmakla izale olur.

Cahilin karşısındaki ideal, özenilen, istenilen, arzu edilen insan tipi nedir?.. Arif insandır. Arif insan, faziletli insan, erdemli insan nasıl yetişir, onu ayarlamak lâzım!

Yoksa, ilkokuldan üniversiteye kadar bütün okulları aç, makina gibi öğret... O zaman haydutlara bilgi öğretmiş olursun, onlar devlete silah çekerler. Kışlaya saldırırlar, camileri yakarlar, mektepleri yakarlar, çalıştırmazlar. Hayvanları öldürürler. Mü'min olunca, insan karıncayı ezmiyor; şunların yaptığına bak!.. Eğitim sakat...

İşte bütün bunlar sàlihlerin azlığından oluyor, sàihlere kıymet verilmediğinden oluyor. Sàlih insan yetiştiren düzenlemeler engellendiğinden oluyor. Sàlih olmayan insanların yetişmesi için, her türlü gayretin gösterilmesinden oluyor. Bu olayların asıl sebebi bu... Bunları misalleriyle, cesaretle ortaya koyup anlatmak lâzım!..

d.İlimle Allah Kavimleri Yükseltir

Üçüncü hadis-i şerif, sohbetimin son hadis-i şerifi. Enes RA'dan Ebû Nuaym el-İsfahânî (Rh.A) rivayet etmiş. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:⁶

يَرْفَعُ أَهْلُ بِهَذَا الْعِلْمِ أَقْوَامًا، فَيَجْعَلُهُمْ قَادَةً
يُقْتَدَى بِهِمْ فِي الْخَيْرِ، وَيُقْتَصُّ آثَارِهِمْ، وَتُرْمَقُ
أَعْمَارُهُمْ، وَتَرْغَبُ الْمَالِكَةَ فِي خُلُقِهِمْ،
وَبِأَجْنِحَتِهَا تَمْسَحُهُمْ

(حل. عن أنس)

RE. 509/9 (*Yerfeu'llâhu bi-hâze'l-ilmî akvâmen, feyec'alühüm kâdeten yuktedâ bihim fi'l-hayr, ve yuktassu âsâruhüm, ve türmeku a'mâruhüm, ve tergabü'l-melâiketü fî hulükühim –ev halkıhim– ve bi-ecnihatehâ temsehühüm.*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

Bu da konunun sonunda denk geldi, uygun. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

(*Yerfeu'llâh*) “Allah yükseltecek, yükseltir.” O zaman cahiliyet devri kapandı, asr-ı saadet

⁶ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.260, no:8124; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l- Evliyâ*, c.I, s.346; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.316, no:28920; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.125, no:26778.

başladı ama, insanlar o cahiliyetten yetişmiş insanlar. Şimdi ne olacak?.. Değişecek hepsi. Diyor ki Peygamber Efendimiz: (*Yerfeu'llâh*) “Allah yükseltecek, yükseltir. (*Bi-hâze'l-ilmî akvâmen*) Bazı kavimleri, insanları Allah ilimle yükseltecek, yükseltir.”

Bu genel mânâsıyla ilimdir. Ama İslâm'da genel mânâsıyla ilim methedilmez. İslâm'da *el-ilm*, ilm-i nâfî'dir. Yâni insana fayda veren, insanı erdemli insan haline getiren ilim öğülür, istenir.

Bütün bilgiler kıymetlidir. Bütün bilgilerin hedefi de insanı iyi yetiştirmek, iyi insan yapmak yönündedir. Öyle olan, öyle alim kıymetlidir, o ilim kıymetlidir. Aksi olursa, yâni ilim ile âmil olmazsa insan; kötü şeyleri öğrenmişse, ahiretine, kendisine, dünyasına, ahlâkına faydası olmayan bilgilerle ömrünü geçirmişse, o zaman yükselmez.

“Bu ilm-i nâfî ile, din ilmiyle, iman ilmiyle, ahlâk ilmiyle Allah bazı kavimleri yükseltecek. (*Feyec'alühüm kâdeten*) Onları önderler yapacak, komutanlar yapacak. İnsanların önünde onları sevk eden kılavuz, önder, komutan insanlar yapacak.” İlimle...

Osmanlılara bakıyorum, meselâ Eyyûb Sabri Paşa *Mir'atü'l- Harameyn*'i yazmış. Yâni, gittiği yerde aynı zamanda ilimle meşgul olmuş. Hem askerî veya mülkî vazife görmüş, hem de nice güzel eserler yazmış. Alim yetişmiş, arif yetişmiş; hem dünya tarafı var, hem ahiret tarafı var, hem askerî rütbesi var, hem ilmî

rütbesi var. *Sâhibü's-seyfi ve'l-kalem*; kılıç sahibi ve kalem sahibi... Böyle methedilirdi eskiden insanlar. Sadece kılıç sahibi veya sadece kalem sahibi değil; hem kılıç sahibi, hem kalem sahibi...

Bu komutan, bu bey, bu padişah ne?.. *Sâhibü's-seyfi ve'l-kalem*, kılıç sahibi ve kalem sahibi... Hem savaş gerekirse cesur, hem de kalemiyle yazar; çünkü alimdir.

“İlimle Allah bazı insanları, kavimleri yükseltecek, onları önder yapacak. (*Yüktedâ bihim fi'l-hayri*) Hayırda kendilerine uyulan önderler yapacak, kılavuzlar yapacak. (*Ve yuktassu âsâ-ruhüm*) Peşlerinden gidilecek insanlar yapacak. İzi izlenecek insanlar yapacak. (*Ve türmeku a'mâruhüm*) Ömürlerine bakılıp, ibret alınıp, ben de böyle yaşayayım diye icraatları, amelleri başkalarına güzel örnek olan insanlar haline getirilecekler.”

(*Ve tergabü'l-melâiketü fî hulûkuhim*) “Melekler onların güzel huylarına rağbet ederler.” Veyahut (*halkıhim*) okunsa; “Onların vücutlarını, bedenlerini bile melekler severler. Bu adamlar ne mübarek diye, (*ve bi-ecnihatehâ temsehuhum*) kanatları ile onları okşarlar.” Ne ile?.. İlimle.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim! Para kazanmaya koşturduğunuz kadar... Kazanın; Allah hayırlı, helâl, bol kazanç nasib etsin! Helâl kazanmak için çalışmak da İslâm'da önemlidir, faydalıdır, teşvik edilmiştir. Ama para ile bir

şeyler elde ediliyor diye, para kazanılıyor. Parayı veriyorsun, istediğini alabiliyorsun. Muradına erişebilme vasıtası olarak para isteniyor:

“—Parayı kazanayım, ondan sonra istediğimi onunla alırım!” deniliyor.

Ama, asıl kazanılacak şey ilim! Hem de faydalı ilim, hem de insanı faziletli bir insan yapan, her hareketi ölçülü, güzel olan bir insan haline getiren ilim... “Böyle ilimle, Allah bazı kavimleri yükseltir ve başkalarının hayırda kendilerine uyacağı insanlar, izinden gidilecek insanlar, yaptığı icraatlarına, amellerine bakılıp, ibret alınıp taklit edilecek insanlar haline getirir. Melekler de onları sever, kanatları ile onları okşarlar.” Allah bizi böyle olanlardan eylesin... Evlâtlarımızı böyle yetiştirmeğe rağbet edelim!

“—Hocam bazı ilimler para etmiyor, aç kalıyor adam...”

Ben de bir ara çocukken, bu duyguları çok duydum, söylenildiği zaman bu sözleri çok işittim. Arkadaşlar ya doktor olmak istiyorlardı, ya mühendis olmak istiyorlardı. Doktorluk

faydalı bir ilim dalı, meslek. İnsanların hayatlarını kurtarıyor. Allah razı olsun, güzel... Mühendisler memleketi imar ediyorlar. Allah razı olsun, güzel işler yapıyorlar. Elektrik, sular, barajlar, makinalar onlar sayesinde oluyor. Hepsi güzel...

“—İşte bunlarda para var hocam; onun için ben çocuğumu böyle bunlardan birisi yapacağım!”

Ben de öyle bir mühendis olayım filân diye düşünüyordum. Hattâ kendim tayyare mühendisi olmayı istiyordum. O zaman uçağa tayyare deniliyordu. Ama, Allah’ın bana öğrettiği ilimlerden o kadar memnunum ki... Çok şükür Arapça’yı öğrendim, çok şükür Farsça’yı öğrendim. Ne kadar güzel bir edebiyat dili Farsça; ne kadar güzel bir ilim dili Arapça...

Ecdadımızın hazineleri gözümün önüne açıldı. Kütüphanelerdeki kitapların kıymetini biliyorum. Evimde odalarım yığınla kitap dolu... Geceleri sabahlara kadar okusam, en güzel arkadaş onlar, en güzel bilgiler onların içinde... Ne kadar güzel arkadaşdır kitaplar... Son derece memnunum.

Bir de deniliyordu ki:

“—Parası az olur.”

Tamam, doğru; ben üniversiteye asistan olarak girdiğim zaman, gerçekten ayın sonuna maaşımız yetmiyordu. Ek ikramiye verildiği halde, nihayet asistanın maaşı azdı. Şu kadarı kiraya gidiyordu, bu kadarı yiyeceğe gidiyordu. Ay sonunda ekmek parası bile kalmadığı olabiliyordu. Bütün arkadaşlar öyleydi.

Belki bütün memurlar öyle... Türkiye'nin iktisâdî bakımından, halkını mutlu edecek çalışma içinde olması lâzım! Ülke zenginleşirse, herkese bu zenginlikten pay düşer, o zaman herkes bu sıkıntıdan kurtulur.

Meselâ, bu Avustralya'da herkesin arabası var, herkesin evi var... Herkesin sosyal güvencesi var... Aç kalma diye bir durum yok... İşsiz kaldığı zaman bile devlet bakıyor, tedavisi var, maaşı var. İnsanlara dünya nimetlerinin hepsini devletleri sağlamış. Yollar, sular vs. her şey sağlanmış.

“—Hocam niye Avustralya'da duruyorsun da başka yere gitmiyorsun?..

Başka yere gideceğim ama, zâten de gidiyorum, o da olabilir; fakat burada hizmetleri çok güzel yapmışlar. Halkına güzel hizmet eden bir devlet, halkını zenginleştiren bir yönetim... Ne kadar güzel, öyle olması lâzım!..

Belediyelere bakıyorum, belediyelerin belde-lerine hizmetlerine bakıyorum... Bazı belediye başkanı kardeşlerimi çağırdım, “Gelin burada görün, bunların neler yaptıklarını, nasıl yaptıklarını!” diye. Kendim de çok ibretler aldım. İnşâallah Türkiye'ye geldiğim zaman, nice nice bu tecrübeleri uygulamayı istiyorum. Allah nasib etsin, hayırlar yapmağa muvaffak eylesin...

Nereye getireceğim; asistanken tabii ilim yoluna girmiştik, ay sonuna maaşımız yetmiyordu. Bu durum değişiyor. Zamanla dişini sıkarsa, ilim yükseltiyor insanı, saygın bir insan oluyor. Doktora yaptığın zaman, sayın doktor diyorlar. Bir sahada biraz derinleşmiş oluyor, o konuyu başkalarından fazla biliyor. Söyleyince, sözü dinleniyor. Sonra yardımcı doçent oluyor, sonra doçent oluyor, sonra profesör oluyor.

Artık profesör olduğum zaman... Daha doçentken bir araba almıştım ben. Çünkü oraya oraya çağrılıyordum, gitmek için mecburdum. Ankara'da bir günde dört veya beş ayrı yere gitmem gerekiyordu. Toplantı yapmam, konuşmam gerekiyordu. Televizyonda konuşma yapacaksın, oradan kalkacaksın meclise gideceksin. Oradan falanca komisyondaki görevine gideceksin, oradan filânca yere gideceksin. Arabasız olmuyordu. Onu alacak imkânı da Allah verdi.

Ondan sonra da, Allah'a hamd ü senâlar olsun, ilim çok şeyleri kazandırdı. İlim yoluna giren insan, hiç de fakir kalmıyormuş, yoksul kalmıyormuş.

Eski hattatların yazılarının toplandığı güzel bir hüsn-ü hat mecmuasında okumuştum. Arapça bir söz hoşuma gitmişti. Onu da şimdi yeri gelmişken söyleyeyim:

أَلْ غُرْبَةُ لِلْفَاضِلِ، وَالْ وَطَنُ لِلْجَاهِلِ

(*Lâ gurbete li'l-fâdil*) “Faziletli, ilimli, irfanlı insana gurbet yoktur.” Çünkü, nereye gitse her yerde, ‘Ooo, hocam, buyurun!’ derler, ilmine uygun hürmeti gösterirler. Yine bir mevki makam, vazife, hizmet mutlaka olur.

(*Ve lâ vatane li'l-câhil*) “Cahile de bir vatan yoktur.” Cahili her yerden kovarlar, “Git buradan yâ cahil adam, berbat ediyorsun, aramızda durma!” derler. Cahil olunca vatanı, oturacak yeri olmaz.

Alim olunca da her yerden kucak açarlar, her yerden davet ederler, “Aman ne olur, bize gel!” derler. İlim işte böylece, kime gelirse şerefiyle beraber geliyor, şereflendiriyor. Onun için, evlâtlarınızı alim yetiştirmeğe gayret edin!

Ben de, bana soru soran kardeşlerime, ihvanıma, dâimâ ilim yolunda ilerlemelerini söylüyorum. Yâni:

“—Mastır yap, ondan sonra doktora yap! Mümkünse, üniversitede kal, maaşın az da olsa ilimde ilerle!.. Paraya bakma, sonunda para da geliyor. Zâten paraya gözü tok olduğu zaman, insan ahireti düşündüğü zaman, dünya onun arkasından kös kös gelir. Sen Allah yolunda yürü, Allah sana rızkını gönderir.” diyorum.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Evlâtlarınızı, kendinizi, ailenizi ilimle mücehhez hale getirin! Çünkü milletler ilimle yükseliyorlar, câhillikle de mahvoluyorlar.

Ama, bazen cahiller diplomalı oluyor. Meselâ şu Sırbistan'ı mahveden, onu maceraya sürükleyen kimdir?.. Başındaki Miloseviç'tir. Ne yaldızlı laflar söyledi, ne hunharlıklar yaptı. Şimdi ne sıkıntılara düşürdü milletini, görülüyor ortada, ibretli bir hadise...

Allah bizi rızası yolundan ayırmasın... Şeytana aldananlardan etmesin, nefse uyanlardan eylemesin... Fânî dünyanın yalan yanlış zevklerine, aldatıcı boyalarına, süslerine aldanmayan, asıl gerçek güzellikleri görenlerden eylesin... Cümlemizi, cümlenizi cennetle cemâliyle müşerref eylesin...

Aziz ve sevgili kardeşlerim, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!*..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

09. 07. 1999 - AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

